

Talentscreening
Billedkunst og Scenekunst
Afrapportering

Holbæk Talentråd
Maj 2017

Indhold

Indledning	3
1 Konklusioner og anbefalinger	4
2 Analyse af de lokale tiltag	8
2.1 Det samlede billedkunstområde i Holbæk	8
2.2 Det samlede scenekunstområde i Holbæk	10
2.3 Det specifikke talentarbejde i Holbæk	10
3 Talentstrukturer og miljøer	17
3.1 Talentstrukturer – Østdanmark	17
3.2 Tre jyske cases	19
4 Rammebetingelser	24
4.1 Lovgivning og økonomiske rammer – talentudvikling	24
4.2 Tradition, huse og kompetencecentre	27

Indledning

Holbæk Talentråd arbejder med at skabe overblik over forskellige kreative udviklingsmiljøer for unge mennesker. I den sammenhæng ønsker rådet en screening af bl.a. miljøerne på billedkunst- og scenekunstmråderne. Rådet har derfor henvendt sig til Pluss Leadership, som har udarbejdet nærværende rapport.

Formålet med analysen er:

At tilvejebringe et overblik over forskellige kreative udviklingsmiljøer, modeller og metoder til talentudvikling.

At skabe grundlag for at vurdere, hvilke modeller og metoder der fungerer godt og for at beslutte, hvorvidt og hvordan Holbæk skal arbejde videre med billedkunst- og scenekunstmråderne.

Rapporten består af de følgende delanalyser:

1. Analyse af de lokale tilbud på billedkunst- og scenekunstmråderne
2. Overordnet analyse af rammebetingelser for billedkunst og scenekunst i forhold til børn/unge og talentudvikling
3. Analyse af talentstrukturen i Østdanmark med afstikkere til særlige miljøer i resten af landet
4. Strategisk analyse af Holbæk-talentudvikling, potentialer og veje at gå.

Indholdsmæssigt er der således fokus på talentstrukturen inden for billedkunst og scenekunst i Østdanmark, suppleret med inspiration fra tre udvalgte *best cases* i hhv. Holstebro, Aarhus og Morsø.

Rapporten indledes dog med evaluators konklusioner og anbefalinger, så den travle læser hurtigt kan orientere sig, og så der herefter er mulighed for at dykke ned i de bagvedliggende delanalyser.

Når det gælder talentudvikling inden for kunstarterne, taler man om Grundkurser (GK'er), og analysen vil således anvende begreberne Billedkunstnerisk Grundkursus (BGK) og Scenekunstnerisk Grundkursus (SGK).

Fremgangsmåde i dataindsamlingen har bestået af hhv. desk research, interviews med de primære lokale aktører, samt telefoninterviews i Østdanmark og de tre ovenfor nævnte kommuner. Ligeledes har der løbende været dialog med Holbæk Talentråd.

Mange tak for godt samarbejde og held & lykke med det videre talentarbejde!

Maj 2017, Lene Bak
Pluss Leadership

1 Konklusioner og anbefalinger

Her indledes med en SWOT-analyse med fokus på de strategiske styrker og muligheder ved talenttilbuddene inden for hhv. billedkunst og scenekunst. Herefter fremsætter vi som konsulenter vores hovedkonklusioner og anbefalinger til det videre arbejde med områderne.

Talentudvikling inden for billedkunst i Holbæk

STYRKER

- Solidt og fagligt velkonsolideret tilbud om talentudvikling på billedkunstområdet
- Lang tradition på BGK-området
- Bor fysisk i fagligt stærkt miljø (på Kunsthøjskolen i Holbæk)
- Meget synergi med Kunsthøjskolen
- Støt stigende antal ansøgere
- Billig skole målt fx i forhold til høj- og efterskolerne, men ikke i forhold til øvrige GK'er i Østdanmark
- Trækker på gamle elever, der er ansat i kunstfaglige stillinger
- Overbevisende statistik om afsætning til de videregående kunstuddannelser
- Kvalificerer til både akademierne, design-, arkitekt- og filmskolerne
- Væsentligt medvirkende til at brande Holbæk som kunstby i hele landet
- Anerkendt i de faglige miljøer på landsplan
- Stærkt netværk i forhold til lokale/regionale kunst- og kulturinstitutioner, gymnasier, skoler
- Samarbejder med mange lokalaktører
- Er synlige og aktive i bybilledet i Holbæk
- Godt samarbejdsklima i Holbæk, på billedkunst og kulturen generelt
- Ikke stor østdansk konkurrence på feltet
- Velfungerende BGK-modeller

MULIGHEDER

- Identificering af en ny finansieringsmodel, da dele af det hidtidige økonomiske underlag forsvinder (qua udfasningen i den regionale kulturaftale)
- Afklaring af ny samarbejdsmodel for de tre skoler i BGK Midt & Vest (Roskilde, Ringsted, Holbæk)
- Fortsat udvikling af talentstrukturen, fx med den fireårige Team Danmark-model og/eller med mere fast tilknytning til ungdomsuddannelserne
- Udbygning med systematisk Artists in Residence – til gavn for både økonomien og den faglige udvikling og inspiration
- Samarbejde med Holbæk Drama College
- Samarbejde med andre GK'er, fx Forfatterlinjen i Odsherred
- Forslag til Slots- og Kulturstyrelsen om nyt GK-forsøg
- Forslag om øget bevågenhed fra statslig side (lovgivning og økonomi) som på musikområdet

Talentudvikling inden for scenekunst i Holbæk

STYRKER

- Godt koncept for et talentudviklingsforløb på scenekunstmrådet, koordineret med og integreret i gymnasiet
- Meget kvalificeret treårig undervisningsplan og klar koordinering mellem scenekunstinstitutionerne og gymnasiet
- God netværksstruktur og indsats for eleverne mhp. at maximere udbyttet for den enkelte
- Bygger videre på og udvider den stærke fødekæde på teaterområdet
- Bor fysisk i fagligt stærkt miljø (hos Teatret Fair Play)
- Solid faglig forankring. Ledes af kommunens to egnsteatre (Teatret Fair Play og Holbæk Teater) og Stenhus Gymnasium
- Primært mål er almen dannelse og kulturel kompetenceopbygning – kompetencer, der er hårdt brug for fremadrettet
- Særligt billigt tilbud, målt fx i forhold til høj- og efterskolerne, men ikke i forhold til øvrige GK'er i Østdanmark
- Ny SGK-forening med fagpolitisk interessevaretagelse og sparring (bl.a. om ny studieordning)
- Konsolidering af Holbæks (allerede eksisterende) renommé som teaterkommune
- Styrker hhv. Holbæks renommé som kulturel gymnasieby, gymnasiets renommé og Stenhus Kostskole
- Begyndende bybranding blandt unge kunstnerisk interesserede i og omkring Holbæk (og Østdanmark)
- Stærkt netværk i forhold til lokale/regionale kunst- og kulturinstitutioner, gymnasier, skoler
- Samarbejder med lokale aktører
- Er synlige og aktive i bybilledet i Holbæk
- Der er blevet et godt samarbejdsklima i Holbæk, på scenekunstmrådet
- Ikke stor østdansk konkurrence på feltet
- Velfungerende SGK-modeller

MULIGHEDER

- Mere fokus på rekrutteringsbaserne (teaterhøjskoler og -efterskoler)
- Øget synlighed på Holbæk Drama College blandt unge i især Østdanmark
- Øget synlighed og opmærksomhed i kommunen på Holbæk Drama College som samarbejdspartner
- Arbejde med scenekunst som lokal udviklingsklynge
- Samarbejde med amatørscenen; (Elverfolket tilbyder fx også en række kurser og undervisningsforløb)
- Samarbejde med BGK Holbæk
- Forslag om teaterbørnehave
- Forslag til Slots- og Kulturstyrelsen om nyt GK-forsøg
- Forslag om øget bevågenhed fra statslig side (lovgivning og økonomi) som på musikområdet

Med afsæt i ovenstående hovedpointer og rapportens samlede delanalyser fremsætter vi herefter vores hovedkonklusioner og anbefalinger:

1. De to kunstneriske talentlinjer matcher meget fint Holbæk Kommunes nye kultur- og fritidspolitik. Under indsatsområdet Kompetencegivende miljøer hedder det bl.a., at *"der skal udvikles en strategi for talentudvikling"*. Videre tales der om bedre og mere fleksible rammer for talentudvikling og forbedrede muligheder for, at børn og unge kan kombinere træning og undervisning mhp. talentudvikling.
2. Begge kunstarter vurderes at kunne være medvirkende fundament til branding af Holbæk som både kunstorienteret og kreativ. Aktuelt kommer hovedparten af eleverne fra Holbæk-egnen. Men på sigt kan skolerne antagelig trække elever fra et bredere opland (Østdanmark). Det gælder især scenekunstdelen med det formaliserede samarbejde med Stenhus Kostskole. Såvel billedkunst som scenekunst har dybe rødder i Holbæk. Holbæk er kendt både som kunstby og som teaterkommune, og fødekæderne er gode på begge områder – med en række forskellige faglige og interessebårne foreninger og aktører.
3. Begge talentskoler har et dobbeltfokus på både den brede kunstneriske afklaring og almindelig dannelse og på den kunstfaglige opkvalificering i forhold til at komme ind på en af de videregående kunstneriske uddannelser (billedkunsten især for det sidstnævnte). Hertil kommer, at skolerne relativt set er meget billige for eleverne.
4. Tilsvarende talentudviklingstilbud i Østdanmark ligger i Køge og Vordingborg (begge billedkunst) samt Næstved (flere kunstområder, herunder begge de relevante). I København eksisterer der forskellige daghøjskoletilbud og øvrige skoler og kurser, der appellerer til de samme målgrupper, men ikke en egentlig GK-linje. Der er således valgt forskellige økonomiske og organisatoriske modeller, som alle kan fungere. De ser alle ud til at fungere efter principperne i "Det muliges kunst" og de enkelte kommuners kulturpolitiske økonomier og prioriteringer.
5. Dette skyldes ikke mindst, at der ikke er statslig medfinansiering eller lovgivning på områderne billedkunst og scenekunst – hverken for børnene på billedskole- og teaterskoleniveau eller for de unge talenter. På musikområdet anvender staten årligt ca. 90 mio. kr. til musikskoler og MGK'er. Hertil kommer ca. 14 mio. kr. til det landsdækkende kompetencecenter for musik. Billedkunsten har p.t. ikke et egentligt kompetencecenter. Scenekunsten har Teatercentrum.
6. BGK-linjen i Holbæk har indtil nu været del af BGK Midt & Vest. Med udløbet af den nuværende regionale kulturaftale forsvinder det økonomiske og strukturelle underlag, og der skal findes en ny (tværkommunal) model. Vælger Roskilde og Ringsted at køre selvstændigt, vil disse to linjer ligeledes kunne ses som konkurrerende om BGK-elever i området.

Vi anbefaler på det grundlag følgende:

7. At Holbæk Kommune og Holbæk Talentråd drøfter og beslutter videreførelse af de to skoletilbud om talentudvikling på billedkunst- og scenekunstormråderne. Og at parterne drøfter, hvordan man fremadrettet i fællesskab kan arbejde med øget nyttiggørelse af de to skoler i et større strategisk udviklingsperspektiv for kommunen/egnen, herunder bosætning og tiltrækning af "kloge hoveder". Konkret foreslår vi en mere strategisk og målrettet markedsføring og synliggørelse af tilbuddene.

Herudover kan parterne arbejde med yderligere involvering af skoler og elever i de lokale udviklings- og kulturinitiativer – dog med respekt for de enkelte elever og deres kunstneriske udvikling og fordybelse.

8. At man fastholder de to forskelligartede strukturer og modeller for talentudvikling og bevarer skolerne i hvert sit kunstfaglige miljø. Evt. kombineret med aftaler om mere systematisk samarbejde parterne imellem.
9. At de nævnte faglige interesseorganisationer (BGK-foreningen, SGK-foreningen og DMKL-foreningen) bruger bl.a. nærværende rapport til at komme i dialog med Slots- og Kulturstyrelsen om, at der skal iværksættes et nyt forsøg med GK'er. Dette med henblik på at afklare behov for supplerende økonomi og lovgivning på kunstormråderne ud over musik.

Der har over årene (siden de første forsøg i 2006) fra centralt hold været drøftet flere forskellige GK-modeller, ligesom der har været overvejelser om kortlægning og analyse af de omhandlende kunstormråder. Men der er endnu ikke iværksat egentlige initiativer eller taget konkrete beslutninger. Nærværende rapport kunne antagelig anvendes som del af dokumentationsgrundlag i fremtidige forhandlinger og interessevaretagelse i forhold til talentpleje på billedkunst-, scenekunst- og evt. øvrige kunstormråder. Holbæk Talentråd kan evt. i koordinering med de nævnte interesseorganisationer initiere en fornyet drøftelse med Slots- og Kulturstyrelsen om sagen

10. At de to talentudviklingsmiljøer/-skoler søger samarbejde med relevante erhvervsvirksomheder i Holbæk og på Sjælland. Uddannelserne kan herved demonstrere relevans i forhold til et bredere arbejdsmarked, ligesom de – i selve uddannelsen – kan skabe praksisorienterede, fagligt relevante samarbejder. Her tænkes på fx arkitekt- og designfirmaer, banker, revisorer, konsulentfirmaer mv. Inspiration kan evt. hentes fra de kunstneriske uddannelser på universitetsniveau. Det kan fx være Moderne kultur og kulturformidling på Københavns Universitet eller Æstetik og kultur på Aarhus Universitet. Her arbejder man målrettet med at integrere praksisforløb, projektsamarbejde og herved udbygge og styrke samarbejdet med relevante virksomheder; aftagermiljøerne.

2 Analyse af de lokale tiltag

I Holbæk Kommunes kultur- og fritidspolitik¹ beskrives visionen med tre hovedpunkter:

- Udvikle en kommune, hvor engagerede borgere og virksomheder har lyst til at bidrage
- Udvikle en borgerkultur, som giver plads til den enkelte og til helheden
- Udvikle miljøer, hvor nytænkning, udvikling og iværksætteri fremmes.

Under indsatsområdet Kompetencegivende miljøer er det ene af tre delmål at *"der udvikles en strategi for talentudvikling"*.

Heraf fremgår, at Holbæk Kommune ønsker at udvælge to til fire satsningsområder, der skal være drivkraft for kultur- og fritidslivet. Samt at kommunen vil udvikle en strategi for talentudvikling: *"Fokus skal være, at det enkelte barn i højere grad får mulighed for at arbejde med netop dets interesseområder, hvad enten det handler om idræt, drama, musik eller noget helt fjerde"*. Videre beskrives det, at *"Lokalt i kommunen skal der skabes bedre og mere fleksible rammer for, at talenter får mulighed for at udvikle sig. Det kan fx ske ved, at børn i højere grad får mulighed for at kombinere træning og undervisning, ved etablering af profilskoler eller ved talentpuljer"*.

2.1 Det samlede billedkunstområde i Holbæk

Holbæk er kendt som en kunstkommune. Ikke mindst på grund af Kunsthøjskolen i Holbæk, der regnes for en af landets bedste kunsthøjskoler i forhold til at udvikle talent og forberede eleverne kvalificeret til at søge ind og blive optaget på de professionelle, statslige kunsthøjskoler og -akademier.

Herudover har Holbæk Kommune gennem de seneste år prioriteret den visuelle kunst ved forskellige arrangementer, tiltag og strategiske samarbejder. Senest har Holbæk Kommune – i samarbejde med Center for Kulturudvikling under Udenrigsministeriet – stået for gennemførelse af den multinationale festival Images2016. I Holbæk var fokus på kunst i byrummet, og kunstnere fra 28 lande i Afrika, Asien og Mellemøsten kom og producerede og opsatte deres værker i byen. Holbæks del af festivalen omfattede endvidere ansvar for udstillinger, performances og events tre andre steder uden for kommunen: En stor udstilling på Kunsthal Charlottenborg på Kgs. Nytorv, udstillinger på Museet for Samtidskunst i Roskilde samt performances på årets Roskilde Festival.

Holbæk Images er eksternt evalueret, med meget positive konklusioner². Her fremgår det bl.a., at *"Holbæk Kommunes mål om at få flere, og flere forskellige, borgere til at opleve international/kulturel samtidskunst er indfriet"*. Der har ligeledes været en tilfredsstillende grad af presseopmærksomhed, først og fremmest i de lokale/regionale medier, men også i form af nogle store, faglige artikler i den landsdækkende presse.

¹ <https://holbaek.dk/media/203114/Kultur-og-fritidspolitik.pdf>

² Evaluering af Holbæk Images, Pluss, marts 2017

Holbæk Kommune huser ikke et kunstmuseum, men har til gengæld flere andre instanser, der har fokus på den visuelle kunst og kunstproduktion. Det gælder ikke mindst:

- **Kunsthøjskolen i Holbæk.** Det er Danmarks første kunsthøjskole, stiftet i 1962. Skolen har de kunstneriske fag som omdrejningspunkt og har siden begyndelsen udbudt kurser i maleri, tegning, fotografi, keramik, musik, arkitektur og litteratur, og senere er der også kommet kurser i digitale medier. En af de grundliggende ideer for skolen er muligheden for en krydsning af kunstarterne samt tanken om at lade det kunstneriske udtryk være bærende for vidensøgning og livsudfoldelse. Lærere og gæstelærere er alle udøvende arkitekter, billedkunstnere, designere, forfattere, formgivere, fotografer og musikere. Højskolen har plads til 72 studerende. Skolen er velanerkendt som kvalificerende til optagelse på nationale og internationale kunstakademier, design- eller arkitektskoler.
- **Vestsjællands Arbejdende Kunstnerværksteder (VAK).** VAK er beliggende i en tidligere maskinfabrik i Jyderup. Her er fem skulpturværksteder, et bronzestøberi, et metalværksted, glasværksted og træværksted. De kan bruges af alle professionelle kunstnere. Der kan arrangeres individuelle undervisningsforløb inden for fx støbning og svejsning. For at få adgang til værkstederne skal man være medlem af foreningen, men ikke-medlemmer kan også leje sig ind på værkstederne i en afgrænset periode. Værkstedslejen er så kr. 50,- pr. dag pr. person. Der er overnatningsmulighed på stedet (100 kr. pr. dag).
- **Holbæk Art (HA).** HA er en tilbagevendende kunstevent, der afvikles hvert andet år, og som har til formål at *"formidle samtidskunst på nyskabende vis ved at omdanne det offentlige rum i Holbæk bymidte til et kunstmuseum"*. Den kunstneriske kvalitet sikres via Holbæk Arts faste kurator (kunsthistoriker Dina Vester Feilberg).
- **Holbækfonden (HF).** HF støtter kulturprojekter med en idé og volumen, der kan give byen og kommunen et løft. Midlerne kommer fra virksomheder og borgere i Holbæk og omegn. Fonden ønsker at fremme projekter, der udfordrer byen, arkitekturen, mødesteder og det samlede bybillede.

Tilbud for kommunens børn og unge er centreret i to hovedtilbud:

Holbæk Billedskole er et kommunalt tilbud til børn fra 6 til 14 år, kombineret med ungdomsskoletilbud for de 13-18-årige.

Billedskolen holder til i Kulturkasernen og er netop – sammen med musikskolen – blevet organiseret i en Kulturskole, under ledelse af den nye musikskoleleder. Billedskolen udbyder en række billedkunstkurser, herunder animationsforløb. Ungdomsskoleholdene ses som et slags mellemlid mellem billedskolen og BGK.

Billedskolen har haft mange projekter sammen med BGK, ligesom et ungdomsskolehold har samarbejdet med Holbæk Drama College. Der er årligt mellem en og tre af billedskolens elever, der søger om optagelse på BGK.

Holbæk Billedkunstneriske Grundkursus. Se afsnit 2.3. om talentarbejdet i Holbæk.

2.2 Det samlede scenekunstmråde i Holbæk

Holbæk er ligeledes kendt for sin scenekunstprofil. Holbæk har to professionelt producerende egnsteatre til hhv. børn/unge og unge/voksne. Begge teatre er vellidte blandt borgerne og velestimerede i teatermiljøet landet over. De er gode til at trække professionelle scenekunstnere til Holbæk i konkrete produktioner, til workshops i forskellige sammenhænge og til at skabe aktivitet også uden for teatersalen. Fx med aktiviteter under SKVULP, udendørs teaterforestillinger og visninger, samt oplæg og undervisning på skolerne i kommunen.

I de seneste år har de to egnsteatre spillet en stadig større rolle som samarbejdspartner, mødeplatform og netværksformidler, herunder ikke mindst med udviklingen af en ny fælles talentlinje (se næste afsnit). Som noget nyt er de to teatre begyndt at koproducere og udnytte de forskellige netværk og muligheder i forhold til afsætning af forestillinger og turnévirkosomhed.

Herudover har Holbæk flere amatørteaterkredse. Her skal nævnes Elverfolket, Harlekin, Teaterrodderne, Kæphøj. Udover teaterproduktioner og diverse øvrige aktiviteter udbyder Elverfolket en række kurser og undervisningsforløb – bl.a. for folkeskolerne med tilpassede forløb for indskolingen, mellemtrinnet og udslusningen.

2.3 Det specifikke talentarbejde i Holbæk

Billedkunst

Holbæk har prioriteret talentudvikling på billedkunstmrådet i mange år og var med i de første statslige forsøg med talentudvikling på bl.a. billedkunstmrådet. I 2009 konsoliderede man tilbuddet i den form, det har i dag, nemlig et Billedkunstnerisk Grundkursus (BGK)³.

BGK Midt & Vest⁴ dækker over de otte kommuner i Kulturregion Midt og Vest, med tre afdelinger i hhv. Roskilde, Ringsted og Holbæk.

Holbækafdelingen henvender sig til unge mellem 15 og 25 år og trækker elever især internt fra Holbæk. Derudover flest fra Odsherred og Kalundborgområdet, og enkelte fra øvrige Sjælland.

I det følgende beskrives struktur, strategiske og pædagogiske rammer, økonomi samt elevprofil og rekruttering. Indledningsvist fremhæves de afledte effekter, som Holbæk Kommune vurderes at have⁵ i kraft af talenttilbuddet på billedkunstmrådet.

³ Begrebet grundkursus (GK) bruges over hele landet og er hentet fra musikområdet, hvor Musikalsk Grundkursus (MGK) er et fast begreb.

⁴ <http://www.bgkmidtogvest.dk>

⁵ Jf. de interviewede aktører på området og på baggrund af konsulentens erfaring.

-
- Væsentligt medvirkende til at brande Holbæk som kunstby i hele landet
 - Anerkendt i de faglige miljøer på landsplan
 - Fungerer som platform for ambassadørvirksomhed; gamle BGK-elever vender tilbage til Holbæk – som gæstelærere eller fastboende
 - Kan styrke Holbæks renommé som en god by at tage ungdomsuddannelse i
 - Stærkt netværk ift. lokale/regionale kunst- og kulturinstitutioner, gymnasier, skoler
 - Samarbejder med mange lokale aktører
 - Er synlige og aktive i bybilledet i Holbæk
-

Struktur

BGK Midt & Vest er funderet på den regionale kulturaftale for området, omfattende tre afdelinger i hhv. Roskilde, Holbæk og Ringsted. Her underviser uddannede og professionelle kunstnere i samtidskunst. Der er etableret samarbejder med landets øvrige BGK-linjer i form af fællesprojekter, og der bliver arrangeret studieture og kunst-camps i ind- og udland. Undervisningsforløbet er indrettet til at passe sammen med ungdomsuddannelse eller arbejde; der er også mulighed for at tilrettelægge et uddannelsesforløb, der svarer til Team Danmark-modellen.

- **Roskilde-afdelingen**⁶ har egne lokaler og tilbyder eleverne fri afbenyttelse af dem også uden for undervisningstiden, hvilket giver eleverne mulighed for at have atelier der. Afdelingen arbejder sammen med Museet for Samtidskunst, INSP og Musicon, hvor nogle af aktiviteterne også er placeret og føres ud i livet.
- **Holbæk-afdelingen**⁷ holder til på Kunsthøjskolen i Holbæk. Her har de fast base i en helt ny sal på højskolen, men har også længere forløb i højskolens forskellige værksteder. Her har eleverne også mulighed for at opholde sig uden for undervisningstiden. Holbæk-afdelingen har et samarbejde med VAK, hvorfra BGK oprindeligt udspringer, og her kan skolen og eleverne låne lokalerne til at arbejde i, til workshops mv., og her arbejder flere af BGK's (udenlandske) gæstelærere.
- **Ringsted-afdelingen**⁸ har eget værksted på Ringsted Musik- og Kulturskole. Ved mere pladskrævende projekter får de stillet større lokaler til rådighed af skolen, hvor eleverne også har mulighed for at have atelier.

Tilsammen danner de tre afdelinger ramme om weekend-camps og internater, hvor afdelingerne samles og holder workshops med forskellige gæstelærere.

Det er imidlertid væsentligt at anføre, at BGK Midt & Vest udfases med udgangen af den aktuelle regionale kulturaftale, og der er behov for at nytænke den økonomiske og strukturelle model.

⁶ <http://www.bgkmidtogvest.dk/roskilde>

⁷ <http://www.bgkmidtogvest.dk/holb-k>

⁸ <http://www.bgkmidtogvest.dk/ringsted>

Strategiske og pædagogiske rammer

Vision og mål fokuserer på at kvalificere eleverne til de videregående kunstuddannelser, hhv. akademierne, design- og arkitektskolerne samt beslægtede faglige områder.

Det samlede forløb er tilrettelagt som et 2-årigt grundforløb og en 1-årig afsluttende overbygning med mulighed for at specialisere sig og arbejde med et selvvalgt afgangsprøveprojekt.

Undervisningen varetages af højt uddannede professionelle kunstnere og formidlere – faste såvel som gæsteundervisere. Undervisningen tager udgangspunkt i debatoplæg, foredrag, værk gennemgange, projekter og opgaveformuleringer. Herudover indgår temaer om kulturelle, historiske og samfundsmæssige forhold med relevans for det billedkunstneriske område, samt forløb, der sigter mod forståelse for markedet og markedsføringsmekanismerne.

Eleverne arbejder eksperimenterende med kreative processer og idéudvikling sideløbende med, at de får individuel vejledning. Det omfatter en bred orientering om samtidskunstens praktikker som installation, digitalt foto, video, tegning, maleri, skulptur, grafik, lyd, IT, performance m.m., og eleverne får herved både en teoretisk viden og håndværksmæssige færdigheder og teknikker med henblik på at udvikle det personlige kunstneriske udtryk.

Økonomi

Eleverne på BGK betaler alene 5.000 kr. pr. skoleår, inddelt i tre rater. Beløbet inkluderer studieture, materialer mv.

Driftsøkonomien er funderet i Kulturaftalens budget og de tre deltagende kommuners budgetter.

Elevprofil og rekruttering

Skolen har plads til 11-13 elever. I 2016-17 er der 13 elever, heraf 11 fra Holbæk, en fra København og en fra Kalundborg.

Vurderet over de seneste fem år er der en bemærkelsesværdig høj andel af skolens elever, der er kommet videre på kunstneriske uddannelser. Her skal nævnes Det fynske Kunstakademi (2 elever), KADK, Arkitektskolen i København (2 elever), KADK, designskolen i København (3 elever), KBH Film & Fotoskole (1 elev), Den Danske Filmhøjskole (2 elever), Københavns Universitet, Kunst- og/eller filmlinje (4 elever), samt enkelte udenlandske uddannelsesinstitutioner som fx Design Academy of Eindhoven, Holland, Royal College of Art i London, UK og Akademie der bildenden Künste, Wien, Østrig.

Ses bort fra de elever, som stadig går på BGK-linjen og/eller i gymnasiet, er der samlet set tale om en hitrate på 50 % af eleverne, der er kommet ind på en videregående kunstnerisk uddannelse.

Scenekunst

Siden 2014 har Holbæk været hjemsted for en af de mest innovative SGK'er i landet, Holbæk Drama College (HDC)⁹, et treårigt grundkursus i drama, skuespil og formidling. I sæson 2016-17 har skolen således (for første gang) alle tre årgange, hvoraf 3. årseleverne har afsluttende eksamen til sommer. Nedenfor beskrives struktur, strategiske og pædagogiske rammer, økonomi samt elevprofil og rekruttering.

Indledningsvist oplistes de afledte effekter, som Holbæk Kommune får/kan forvente at få af at have HDC¹⁰.

-
- Bybranding blandt unge kunstnerisk interesserede i og omkring Holbæk, og på længere sigt antagelig i hele Østsjælland
 - Styrkelse af Holbæks (allerede eksisterende) renommé som teaterby
 - Renommé som en god by at gå på gymnasiet i
 - Styrkelse af gymnasiets profil. Der er allerede sket en ændring i elevernes egen opfattelse af, om det er "fedt" eller "pinligt" at gå på SGK
 - Potentiel styrkelse af muligheder og renommé for Stenhus Kostskole. Indeværende skoleår er første år, hvor flere elever har valgt at bo på kostskolen.
-

Struktur

Fire aktører har udgjort det strategiske partnerskab bag udviklingen af HDC: Stenhus Gymnasium og Kostskole, Teatret Fair Play, Holbæk Teater samt Holbæk Kommune. Den overordnede ledelse af skolen foregår i en fællesledelse med ledende repræsentanter for gymnasiet og de to teatre; den daglige ledelse klares via en fuldtidskoordinator. Koordinatoren er fysisk indlejret i Fair Play, mens basisundervisningen foregår hos alle tre partnere.

SGK'en tages samtidig med en STX på Stenhus Gymnasium; her bruger man ca. 30 skemalagte timer på gymnasium og 10 skemalagte timer på teaterundervisning i regi af hhv. Teatret Fair Play, Holbæk Teater og Stenhus Gymnasium. Undervisningen varetages af professionelle scenekunstnere på de to teatre samt gæstelærere med professionel scenekunstnerisk baggrund på små hold af 8 elever.

Det er et krav til eleverne, når de søger SGK og gymnasiet, at de skal have drama på B-niveau på gymnasiet. Den scenekunstneriske undervisning og praksis er tæt koordineret med dramaundervisningen på gymnasiet – i det HDC selv kalder et *progressivt par-løb*. Det betyder konkret, at temaer, perioder, teaterformer mv. så vidt muligt koordineres mellem parterne. Gymnasiets dramaundervisning er mere teoretisk funderet, mens SGK-undervisningen er mere fagligt og praksisbaseret.

⁹ <http://dramacollege.holbaek.dk>

¹⁰ Jf. de interviewede aktører på området og på baggrund af konsulentens erfaring.

Med henblik på at beskrive parløbet og den tætte koordinering gengives herunder undervisningsplanerne for hhv. HDC og gymnasiet.

	Holbæk Drama College	Stenhus Gymnasium
1.år	Teaterleg og teambuilding Skuespilleren og nærvær Kroppen og stemmen Improvisation; fortsættelse af legen Aprilfestival Masken Studietur til Farnham - Udvekslingsarbejde SKVULP – Mini forestillingsprojekt	Introduktion og skuespilteknikker Naturalisme Moderne Teater Commedia dell arte Monologarbejde Eksamensprojekt
2.år	Performance Brecht Studietur Berlin Skuespilleren og Karakteren Forestillingsforløb Aprilfestival SKVULP – Med forestillingen	Performance Brecht Studietur Berlin Dramaturgisk analyse Græsk Teater Start midtvejsforestilling
3.år	Scenetjeneste på Holbæk Teater Mike Leigh Masterclasses; Dubbing, Instruktion, Grotowski, Meisner og Devising Aspirationsforløb: Sang & Stemme, Le Coq (maske/fysisk arbejde) Aprilfestival Shakespeare	Midtvejsforestilling Teaterhistorie Shakespeare Eksamensprojekt (devised)

Der er optagelsesprøve til SGK og personlige samtaler med alle kandidater. HDC stiller store krav til personlig og faglig udvikling. Undervisningen består af tre forskellige forløb:

- Scenekunstneriske moduler, der giver mulighed for fordybelse og vejledning af undervisere. Dette forløb udmunder ofte i en visning.
- Et praktikforløb og mesterlære, der foregår på de to tilknyttede teatre.
- En mentorordning. Her tilknyttes en fagperson fra et af teatrene som personlig mentor. Mentoren følger med i elevens udvikling gennem løbende samtaler.

HDC tilbyder herudover undervisning i teatrets mange facetter og genrer over de tre år, ligesom der er årlige ture til Aprilfestivalen samt flere studieture og teaterbesøg. Der bliver også arrangeret besøg på forskellige scenekunstneriske uddannelsesinstitutioner.

Det er muligt at bo på Stenhus Kostskole, mens man går på SGK og gymnasiet (Kostskolen har elever fra udskolingen og gymnasiet).

Strategiske og pædagogiske rammer

Vision og mål for SGK i Holbæk lyder således¹¹:

Vision og mål for SGK i Holbæk

At træffe livsbeslutninger bliver ofte associeret med skilleveje, hvor et valg opfattes som et vendepunkt. Det overordnede mål for Holbæk Drama College (HDC) er at skabe en bro i denne beslutningsproces. Denne bro skaber mulighed for, at den enkelte unge kan træffe beslutninger på et kvalificeret grundlag ud fra såvel teori som praktisk arbejde.

- En bro mellem barndom og voksen
- En bro mellem tanke og handling
- En bro mellem muligheden og realiseringen.

Dette operationaliseres i følgende målsætning:

Målet er, at otte unge pr. årgang udvikler deres scenekunstneriske talenter samtidig med, at de tager en studentereksamen med dramatik på B-niveau. HDC skal på sigt kunne tiltrække unge talenter fra hele landet. Det er målsætningen:

- At give eleven kulturelle kompetencer, forstået som kultur i bred betydning af ordet, som en grundlæggende del af det sociale og offentlige liv.
- At eleven udvikler sin forståelse for samfund, kunst, kultur og egen identitet ved at deltage og fortolke kulturen i sine omgivelser og derigennem udvikle evnen til at deltage med selvtillid som medborger i kulturlivet.
- At eleven gennem praktisk og personligt arbejde får kendskab til skuespillets psyko-fysiske proces i samspil med andre.
- At øge elevens bevidsthed om eget kunstnerisk potentiale.
- Gennem bevidste beslutninger om deltagelse i kulturlivet, forankret i lokalområdet, at udvikle evnen til at vælge det liv, den enkelte ønsker at leve.

Der er således fokus på at give eleverne kulturelle kompetencer og beredskab, lyst til læring og selvindsigt, samt træning i bevidsthed om egne potentialer. Dette kan vel at mærke bruges både i det scenekunstneriske arbejde, i gymnasieskolen og i de unges personlige og sociale udvikling. Fokus er altså ikke nødvendigvis at klargøre eleverne til optagelse på en videregående scenekunstscole eller andre private scenekunstscoler i Danmark eller udlandet.

HDC prioriterer højt at arbejde med netværk omkring eleverne. Netværkene består af hhv. en årgangslærer, en årgangsmentor og koordinatoren. Årgangsfunktionerne går på skift mellem de ledende, kunstneriske medarbejdere fra de involverede institutioner. Hver årgang har en fast årgangslærer. Denne hjælper med at planlægge elevernes tid og mødes bl.a. med dem fast hver 14. dag. På tværs af årgangene fungerer herudover årgangsmentoren, der følger pågældende hold gennem alle tre år.

¹¹ <http://dramacollege.holbaek.dk/om-holbaek-drama-college/visionen/>

Det overordnede formål med netværksfunktionerne er at hjælpe den enkelte unge til grundlæggende at blive ansvarlig for sit eget liv. Her ligger dels vigtigheden i at prioritere og planlægge egen tid, dels erhvervelse af en dybere forståelse for skuespilarbejdet, og at dette også er personlig udvikling. Indsatsen skal således italesætte og styrke uddannelsesforløbet omkring selvindsigt og -tillid, udover at den på det individuelle plan fungerer som vejledning i forhold til den enkelte unges skuespilteknik, erfaring og forståelse.

Økonomi

Undervisningen er gratis for de optagede elever på SGK. Eleverne betaler 7.500 kr. årligt til studieture, teaterbesøg i København, fælles træf med spisning på tværs af de tre årgange mv. Evt. fast bopæl på kostskolen koster 5.500 kr. om måneden.

Driftsøkonomien bygges op med 60 % finansiering gennem Teatret Fair Plays egnsteateraftale med Holbæk Kommune. Kommunen får heraf refunderet ca. 40 % fra staten.

Elevprofil og rekruttering

Undervisningen er nomineret til 8 elever pr. årgang, idet der aktuelt er i alt 20 elever på de tre årgange. Den samlede elevprofil og kønsfordeling er:

- 13 elever fra Holbæk Kommune
- 7 elever fra hhv. Odsherred, Orø/København, Lejre, Sorø samt Thisted

- 11 unge kvinder
- 9 unge mænd.

3 Talentstrukturer og miljøer

I det følgende kortlægges talentstrukturen for de to kunstmråder i Østdanmark, omfattende Køge, Næstved og Vordingborg. København udbyder ikke deciderede talentudviklingsforløb i kombination med ungdomsuddannelser. De talentprogrammer, som udbydes i København, kører typisk under andre ordninger som fx daghøjskolerne og varierer en del over tid, afhængig af lovgivning og kommunale prioriteringer.

Kortlægningen suppleres med tre "best cases" fra Jylland, nemlig Holstebro, Aarhus og Morsø.

3.1 Talentstrukturer – Østdanmark

●	Billedkunst, talentudvikling
●	Scenekunst, talentudvikling
●	Talentcentre (flere kunstarter)

Hvordan prioriterer kommunerne landet over

Ca. 13 kommuner har prioriteret at udbyde talentforløb på GK-niveau inden for billedkunst. Tilbuddene er typisk knyttet til en kommunal billedskole. Cirka halvdelen er bygget op som egentlige BGK-forløb. Der er ca. 100 billedskoler i 78 kommuner landet over.

Ca. 14 kommuner har prioriteret talentudviklingsforløb på scenekunstmrådet. Det er ikke alle, der er deciderede GK'er. Programmerne dækker typisk over 2-3-årige undervisningsforløb i scenekunst, og ca. halvdelen er bygget op som et egentligt GK-forløb, hvor forløbet tages i kombination med en ungdomsuddannelse.

Der er flere talentudviklingstilbud inden for billedkunst end inden for scenekunst. Talentudviklingstilbuddene i Holbæk er beskrevet i kapitel 2. Herudover er de følgende tilbud relevante i Østdanmark.

KUNSTART 44 i Vordingborg er drevet af en gruppe kunstnere, der tilsammen danner et bredt fagligt felt inden for billedkunstfagene. Eleverne kan selv være med til at sætte deres præg på forløbet, så den kan danne afsæt for elevernes videre uddannelsesforløb. KUNSTART 44 er treårig med højtuddannede og professionelle lærere.

Undervisningen finder sted i KUNSTART 44's egne værksteder med perioder, hvor undervisningen foregår andetsteds, eksempelvis i samarbejde med Kunsthal 44 Møen. Her til arrangerer KUNSTART 44 også ekskursioner og studierejser.

Deltagerbetaling er 1.000 kr. pr. semester.

Køge Billedskole og BGK tilbyder BGK-undervisning i form af teori, praksis, studieture og projektperioder. Undervisningen ligger under den kommunale billedskole; den foregår i en Gule Hal, som er Tapperiets multihal, og på KØS – Museum for kunst i det offentlige rum.

BGK i Køge er en treårig talentuddannelse med højtuddannede og professionelle lærere. Supplerende hertil tilbyder Køge – på linje med BGK Midt & Vest – en tilrettelæggelse af uddannelsen over fire år.

Brugerbetalingen ligger på 1.738 kr. for en hel sæson (september-maj). Betalingen dækker 4 timers undervisning om ugen samt materialer.

Talentskolen – Dansk Center for Kunstnerisk Talentudvikling¹² i Næstved er det største samlede tilbud på talentudvikling på Sjælland. Talentskolen tilbyder kunstlinjerne: scenekunst, kunst/design, film og forfatter. På scenekunstlinjen er der både et spor for musical og et spor for skuespil. Talentskolen tilbyder treårige forløb på 10 timer om ugen, som kan tilpasses både uddannelse og arbejde. Undervisere og ansatte er veluddannede og anerkendte inden for deres forskellige felter. Talentskolen beskriver sig som forberedende til videregående kunstneriske uddannelser.

¹² <http://www.talentskolen.nu>

- **Kunst/Design**¹³ tilbyder bl.a. individuel rådgivning, besøg på videregående uddannelser, produktion af udstillinger, studieture og møder med professionelle kunstnere, designere, arkitekter og kunsthåndværkere. Linjen vægter gruppedynamik såvel som personlige udtryksformer.
- **Scenekunstlinjen**¹⁴ tilbyder undervisning i både drama, sang og dans vægtet forskelligt på hhv. musicalsporet og skuespilsporet.
 - På musicalsporet arbejdes der på tværs af årgangene, hvor meget af undervisningen knytter sig til produktioner (ca. 2 om året). Inden for grunddisciplinerne: sang, drama og dans arbejdes der med vekslende arbejdsformer, som eksempelvis projektarbejde, holdundervisning og opgaveløsning.
 - På skuespilsporet fokuserer man på at gøre eleverne til selvstændige og skabende performere og samtidig give eleverne et tydeligt billede af skuespilbranchen. Fordelt ud på forløbet fokuseres på grundlæggende skuespilteknik, personligt udtryk og afklaring, målretning og bevidsthed om elevernes egen udvikling.

Begge linjer har både årsprøver og afsluttende eksamen, hvor eleven gives en samlet udtalelse og karakter. Her ligger brugerbetalingen på 4.000 kr. årligt for 10 timers ugentlig undervisning, materialer og dele af beløbet for studieture.

3.2 Tre jyske cases

I Jylland er GK-traditionen lidt mere fast forankret, og i det følgende præsenteres tre best cases i hhv. Holstebro, Aarhus og Morsø.

HOLSTEBRO

Dansk Talentakademi

Dansk Talentakademi (DTA)¹⁵ ligger i Holstebro og rummer fem forskellige kunstneriske linjer:

- Musik
- Kunst & Design
- Dans
- Forfatter
- Musical & Teater.

Musik-linjen er landets første MGK. Den er treårig og direkte forberedende til videre uddannelse og karriere inden for musikbranchen. Kunst & Design-linjen er delt i to spor, hhv. kunst og design. Disse to spor kan tages som treårige forløb, men man kan også vælge kun at tage et eller to år. Dans-linjen er målrettet og kører et progressivt treårigt forløb med 10-12 timers undervisning om ugen. Forfatter-linjen beskrives som et FGK (Forfatter GrundKursus) og er som udgangspunkt også treårigt, men ligesom Kunst & Design-linjen fleksibel. Musical & Teater-linjen er også treårig og bliver på 2. årgang delt op i hhv. et musical- og et teaterspor. Alle linjerne kan kombineres med en ungdomsuddannelse (efter MGK-modellen), og dertil har alle linjerne – undtagen musik – et forberedende aspirant/juniorhold, som man kan søge, i alderen 12-15 år.

¹³ <http://www.talentskolen.nu/om-kunst-design/>

¹⁴ <http://www.talentskolen.nu/afdelingforscenekunst/>

¹⁵ <http://www.talentakademi.dk>

DTA er aktuelt i færd med at etablere en campus centralt i Holstebro, hvor de fem linjer kan samles i fællesområder og -faciliteter og ikke mindst kollegieboliger til eleverne. Campus-byggeriet er støttet af Realdania og Færchfonden og forventes at stå færdigt til sommer (2017). Visionen med campus er blandt andet at få flere ansøgere fra et større geografisk område ind på DTA og at kunne indlogere gæsteundervisere.

DTA beskriver sig selv som et af de førende centre for udvikling af kulturelle talenter i Danmark. De kunstneriske linjer har i gennemsnit en egenbetaling, der ligger på omkring 750 kr. om måneden (MGK undtaget). I det følgende vil der være uddybninger af linjerne Kunst & Design samt Musical & Teater.

Kunst & Design

Kunst & Design¹⁶ holder til i Huset for Kunst & Design og råder der over 700 m² atelier, udstillingslokaler og café. Eleverne kan også benytte ateliererne uden for undervisningstiden. Billedkunstsporet og designsporet samarbejder og hører til det samme sted, men alt efter linje-valg vil der være forskellig vægtning af opgaver og processer. Alle underviserne er uddannet på statsanerkendte kunstakademier og designskoler. Herudover er der stor tradition for gæsteundervisning; der arrangeres mange weekendkurser og årlige studieture.

Undervisningsforløbene er opbygget af moduler, der består af konkrete undervisningsaktiviteter. Teori og praksis er typisk integreret i hinanden. Målet med undervisningen er at give eleverne faglig viden og metodisk færdighed og kompetence i kreative fag og processer. Forløbet giver et kvalificeret grundlag for at søge videre på billedkunst- og designuddannelser. Kunst & Design samarbejder med lokale ungdomsuddannelser, kulturinstitutioner og erhvervsliv og har som delmål at indgå i det lokale kulturliv, ligesom alle eleverne deltager i DTA-projektuger på tværs af linjerne.

Musical & Teater

Hovedfagene på Musical & Teater¹⁷ er drama, solosang, kor og dans. Hertil vil der være studieture i både ind- og udland. Linjen holder til på Holstebro Musikteater (og lidt på Odin Teatret).

Forudsætningen for optagelse på Musical & Teater er, at man ved prøverne viser potentiale, der sandsynliggør muligheden for optagelse på De Danske Scenekunsts skoler efter endt treårigt forløb. Der er dog også mulighed for at forlænge til et fireårigt forløb, hvis det tages i forbindelse med en ungdomsuddannelse. Musical & Teater lægger således også det faglige niveau som kvalificerende til at kunne søge optagelse på scenekunsts skolerne.

Det første år arbejdes på grundlæggende færdigheder. På andet året deles linjen op i en teater- og en musical-linje. På teater-linjen er vægtningen på drama, stemmetræning og bevægelse; på musical-linjen: sang, ensemblesang, dans og drama. Hver elev beslutter endvidere – under vejledning fra undervisere og afdelingsleder – hvilke kunstneriske discipliner han/hun skal specialiseres i.

Der er dog fortsat fællesprojekter, så som dramakurser på Odin Teatret, en månedlig korundervisning for alle tre årgange samt DTA-projektugerne på tværs af linjerne.

¹⁶ <http://www.talentakademi.dk/kunst-design/>

¹⁷ <http://www.talentakademi.dk/musical-teater/>

Teaterhuset Filuren

Teaterhuset Filuren¹⁸ holder til i Musikhuset i Aarhus centrum. Her er både administrationen, værkstedet og scenen. Teaterhuset har to store tilbud for unge scenekunstnere hhv.: *Talentudviklingslinjen* for talentfulde unge teatermagere, som er et ambitiøst fritidstilbud mindst to aftener om ugen, og *HF Stage*, som er et treårigt uddannelsesstilbud på VUC Aarhus. Her har man muligheden for at arbejde med teater, mens man tager en gymnasial uddannelse gennem HF enkeltfag.

Talentudviklingslinjen:

Talentudviklingslinjen (TU)¹⁹ er aktuelt et toårigt forløb, men Teaterhuset Filuren har netop fået en bevilling gennem Aarhus Kommunes kulturpolitik til at udvikle tilbuddet til en treårig SGK.

TU tilbyder undervisning i forskellige forløb, der hovedsageligt orienterer sig mod praktisk og teoretisk skuespil, men hvor gruppen på 12-14 elever også får lov at undersøge andre teaterfagligheder som dramatik, instruktion mv. Disse forløb styres af professionelle undervisere inden for forskellige aspekter af scenekunst. Undervejs er der 4-5 forestillingsforløb, der spænder fra turnéforestillinger til store opsætninger i Filurens egen sal. På denne måde producerer TU i samarbejde med teatret forestillinger, som sælges til eksempelvis skoler og alment publikum. Som det ser ud nu, forløber talentudviklingen som forklaret over to år med følgende struktur:

- 1. år:** Her opsættes musicalen "Nattens Tivoli". Her er den yngre årgang ensemble, og den ældste årgang har de bærende roller. Musicallen opsættes på Tivoli Frihedens scene Hermans. Herefter starter faglige moduler med forskellige gæstelærere i eksempelvis teori, fysik/dans og praktisk arbejde. Afsluttende er der så førsteårsvisning, med en forestilling skrevet til holdet.
- 2. år:** Først faglige forløb med gæstelærere, så opsætning af "Nattens Tivoli". Hertil kommer et devisingforløb, hvor eleverne i fællesskab med en underviser skaber en ungdomsdevising-forestilling med et aktuelt tema og turnerer med den på folkeskoler, efterskoler og gymnasier. Efter devisingforløbet sættes afgangsforestilling op i Filurens sal som professionel opsætning i Filurens repertoire. Inden eleverne dimitterer, har de så et afsluttende teatermagerprojekt, som i højere grad er selvstyrede i grupper.

Med den nye SGK-ordning bliver TU-tilbuddet forlænget med et år. Her ønsker Teaterhuset Filuren at skabe en 2+1-ordning, hvor det sidste år er mere fleksibelt i form af en mentorordning. Det sidste år skal bruges til evt. at specialisere sig i samarbejde med en professionel inden for det ønskede felt. Samtidig ønsker Teaterhuset Filuren, at det sidste år skal kunne udskydes, således at man kan komme tilbage på SGK'en og tage det sidste år efter eksempelvis at have færdiggjort en ungdomsuddannelse eller efter et sabbatår.

Denne ordning vil understøtte Teaterhuset Filurens vision om at have to år fokuseret på udvikling, fordybelse og afklaring, for så at kunne støtte eleverne i at målrette sig det sidste år. Det er dog stadig ikke et mål i sig selv at få eleverne ind på de videregående scenekunstudannelser, men snarere at sætte eleverne i stand til at afklare sig personligt og fagligt.

Filurens Talentudviklingslinje tilbyder undervisning til en egenbetaling på 2.500 kr. pr. semester.

HF Stage:

HF Stage²⁰ er et tilbud til unge, der ønsker at udfolde sig kreativt samtidig med, at de tager en ungdomsuddannelse. HF Stage-modellen er struktureret således, at der sammensættes en klasse med nok enkeltfag til at dække adgang til en studentereksamen. VUC-forløbet udvides så med et år for at kunne tilbyde teaterundervisning fra Teaterhuset Filuren sideløbende.

¹⁸ <http://filuren.dk>

¹⁹ <http://filuren.dk/teater-og-ungdomsuddannelse/talentudvikling>

²⁰ <http://filuren.dk/teater-og-ungdomsuddannelse/hf-stage>

Her kommer eleverne igennem forskellige forløb i skuespilteknik, krop og stemme samt udtryk gennem karakter. Derudover kommer de årligt igennem en større produktion, der spilles i professionelle rammer.

Herudover tilbyder HF Stage også andre teaterorienterede tilgange til undervisningen end den praktiske skuespilorienterede. Dette betyder, at eleven også får mulighed for at undersøge andre funktioner, eksempelvis teknik eller dramatik. Samarbejdet mellem Teaterhuset Filuren og VUC omhandler primært planlægning og skemalægning af forløb, men institutionerne er hverken økonomisk eller organisatorisk sammenknyttede. Udover VUC-undervisningen, hvor eleverne også følger et kursus i Drama på B-niveau, har eleverne mindst 6 timers teaterundervisning ugentligt hos Teaterhuset Filuren. Denne undervisning foregår på VUC Aarhus i deres blackbox og styres af teaterlærere ansat i regi af Filuren. Optagelse på HF Stage sker gennem en skriftlig ansøgning og prøve hos Filuren.

Ligesom for TU, er målet med HF Stage heller ikke målrettet at kvalificere eleverne til videre scenekunstnerisk skolegang. Målet er i højere grad at give unge mennesker et bredt og kreativt fundament til at afklare sig selv privat og professionelt.

Eleverne på både HF Stage og Talentudviklingslinjen tilbydes Teaterhuset i Musikhuset som generelt tilholdssted. Det er i øvrigt muligt enten at tage begge undervisningsforløb på samme tid eller at tage det ene forløb efter det andet.

Teaterundervisningen på HF Stage udbydes til en egenbetaling på 5500 kr. pr. semester.

AARHUS – BILLEDKUNST

Aarhus Billede- og Medieskole

Aarhus Billede- og Medieskole er en fond, der i 10 år har været med til at skabe mulighed for, at børn og unge kan udforske og fordybe sig i arbejdet med visuelle og litterære udtryksformer gennem undervisning og projekter. Fonden ledes af en udpeget bestyrelse på fem medlemmer og understøttes af Aarhus Kommune.

Skolen er et billedkunstnerisk orienteret fritidstilbud til børn og unge, der både tilbyder undervisning på skoler og underviser i fritidshold på Brobjergskolen. Udgangspunktet for undervisningen er lysten til og muligheden for at eksperimentere og reflektere inden for de kunstneriske generer.

Skolen tilbyder undervisning og projekter til børn og unge mellem 6 og 21 år. Skolen kører udover deres normale fritidshold, blandt andet Kunstcamperen: et projektorienteret, mobilt værksted, der kører rundt til forskellige dele af Aarhus, og Talentlinjen: den 2-årige billedkunstneriske Talentlinje for unge mellem 16 og 21 år.

Talentlinjen

Talentlinjen fungerer som en fokuseret overbygning i skolens regi, hvor unge kan udvikle deres talenter under kyndig vejledning af professionelle kunstnere. Her er der mulighed for fordybelse i disciplinerne: tegning, skulptur, udstilling, maleri, performance og video. Forløbene køres af professionelle kunstnere, og eleverne har hyppig mulighed for udstilling af egne værker.

Talentlinjen fokuserer på nærkontakt med kunsten og samarbejder blandt andre med AROS Kunstmuseum²¹. Optagelse sker gennem ansøgning og optagelsesprøve.

²¹ <http://www.aarhusbilledogmedieskole.dk/talentlinje.htm>

Kommende BGK

Dog udvides Talentlinjen nu til et 3-årigt BGK. Dette sker som led i Aarhus Kommunes kulturpolitik 2017-2020. Tilbuddet skal gælde kreative unge mellem 16 og 22 år og kan kombineres med en ungdomsuddannelse. Tilbuddet skal både udvikle de talentfulde unges kunstneriske evner og styrke deres muligheder for optagelse på en billedkunstnerisk videregående uddannelse.

Samtidigt vil BGK'en – i samarbejde med byens øvrige kunstneriske og kreative kræfter – være med til at sikre det kunstneriske vækstlag og styrke det billedkunstneriske miljø i byen²². BGK'en skaber på denne måde også en naturlig fødekæde på både Aarhus Billed- og Medieskole, men også i Aarhus' lokale kunstneriske miljø.

MORSØ

TeaterTalent Mors

Limfjordsteatret tilbyder i samarbejde med Morsø Kommune en grunduddannelse i skuespilteknik, kaldet TeaterTalent Mors. Undervisningen varetages af professionelle scenekunstnere og foregår hovedsageligt på Limfjordsteatret. Som landets eneste gymnasium har Morsø/Limfjordsteatret som statsligt anerkendt forsøg indført scenekunst på A-niveau.

De aktuelle planer er at bygge et nyt teaterhus, beliggende i direkte tilknytning til Morsø Gymnasium og med flere fælles faciliteter mellem det nye teater, ungdomsuddannelserne, flere foreninger m.fl. Via eksterne midler fra især A.P. Møller Fonden, Færch fonden og Lokale- og Anlægsfonden er det lykkedes Limfjordsteatret og Morsø Kommune at rejse 30 mio. kr. Byggeriet er projekteret og forventes realiseret i 2017-18.²³

Det er her værd at være opmærksom på, at Morsø er en af landets mindste kommuner; det er en ø beliggende i Limfjorden, med i alt 20.000 indbyggere, hvoraf hovedbyen, Nykøbing Mors, har de 9.200. De her beskrevne resultater kan lade sig gøre grundet stærkt tværgående samarbejde, vedholdende indsatser og gode relationer om fælles udviklingsmål, herunder kunsten og talentudviklingen som supplerende bosætningspolitik.

TeaterTalent Mors

Målet i TeaterTalent Mors er først og fremmest at udvide de unges talenter, kendskab til og færdigheder i scenekunst samt kreativ og personlig udvikling. Herudover lægges der vægt på udvikling af de unges sociale egenskaber. Det er ikke et primært mål at forberede eleverne til optagelse på De Danske Scenekunstsoler.

Der er optagelsesprøve til TeaterTalent Mors. Undervisningshold består af højst 15 elever, hvortil der stilles store krav om disciplin og aktiv deltagelse, herunder forældrenes anerkendelse af deltagelse. Forløbene afsluttes med en afgangsforestilling med professionel instruktør samt med et skuespillerkatalog omfattende scenekunsthaglig karakteristik af de enkelte elever.

Undervisningen består også her af forløb, der gennemføres med forskellige specialiserede og scenekunsthaglige undervisere. Disciplinerne er hhv. dramatisk grundtræning, masketræning, instruktion, dans, fysisk træning, sensorisk teater, sang og stemme, monologarbejde mv. Eleverne har faste undervisere og en dedikeret tovholder for uddannelsen, men der trækkes også meget på kvalificerede gæstelærere til discipliner som fx tekstudvikling (Line Mørkeby) og castingteknik (Julie Wieth).

TeaterTalent Mors tilbyder undervisning til en egenbetaling på 4.500 kr. årligt.

²² <https://kunsten.nu/journal/ny-treaarig-bgk-unge-talentspiller-aarhus/>

²³ https://static1.squarespace.com/static/52f4d43ee4b045fae90f9aa7/t/57d7d31acd0f686e46e3d5c9/1473762133893/Limfjordsteatret_Dispositionsforlag.pdf

4 Rammebetingelser

I dette kapitel præsenteres et overblik over rammebetingelser inden for billedkunst og scenekunst i forhold til børn, unge og talentudvikling:

- Kunstområdets lovgivning og økonomiske rammer
- Tradition, huse og institutioner.

4.1 Lovgivning og økonomiske rammer – talentudvikling

Det er ikke lovpligtigt for kommunerne, og der allokeres ikke statslige midler til BGK'er og SGK'er. Lov om Billedkunst omhandler ikke særlige målgrupper, mens Lov om Scenekunst i højere grad har fokus på ikke mindst børn og unge, dog alene rettet mod de producerende teatre.

Det samme gælder for de bredere undervisningstilbud i form af kommunale billedskoler og teater-/dramaskoler (visse steder er skolerne organiseret som kulturskoler med undervisning i flere kunstarbejder i samme organisation/hus). Her foreligger heller ikke lovgivningsmæssige rammer, og der er ikke statslige refusionsordninger specifikt rettet mod talentudvikling inden for de to kunstarter. Det er således et rent kommunalt anliggende, om man vil prioritere undervisning og talentudvikling inden for de to kunstarter. Dette er i modsætning til forholdene på musikområdet (se case sidst i afsnittet).

Billedkunst

Den indirekte mest relevante lovgivning på de to områder er hhv.:

- Lov om Museer²⁴
- Lov om Billedkunst og Kunstnerisk formgivning²⁵

Museumsloven omfatter alene børn og unge i en enkelt paragraf, under de statsanerkendte museer. Heri fremgår det, at museerne vederlagsfrit skal give adgang for børn og unge under 18 år.

Billedkunstloven er alene rettet mod billedkunstnere og kunstproduktion. Når den alligevel skal nævnes, er det fordi, der måske kunne ligge en overvejelse om at etablere et lokalt billedkunstråd, såfremt Holbæk vælger at prioritere talentudvikling på billedkunstområdet, samt i lyset af Holbæk Kommunes kultur- og fritidspolitik²⁶.

Af loven fremgår (som det umiddelbart eneste relevante punkt) følgende: *"En kommune eller flere kommuner i forening kan nedsætte et lokalt billedkunstråd til fremme af billedkunsten i lokalområdet" ... "De lokale billedkunstråd kan rådgive lokale myndigheder ved-*

²⁴ Lov nr. 358. 08/04/14

²⁵ Lov nr. 457. 08/05/13

²⁶ <https://holbaek.dk/media/203114/Kultur-og-fritidspolitik.pdf>

rørende billedkunstneriske spørgsmål, yde støtte til billedkunsten og medvirke til gennemførelsen af lokale udsmykningsopgaver"... "Statens Kunstfond kan udbetale faste mindre grundtilskud til de lokale billedkunstråd, under forudsætning af mindst tilsvarende kommunal medfinansiering".

I museernes udviklingsplaner fastlægges, hvorvidt og hvordan museet skal varetage undervisning, forløb el.lign. for børn og unge. I forhold til billedkunstområdet vil det naturligt være kunstmuseerne, hvor samarbejde kunne være relevant. Det velfungerende samarbejde med Museet for Samtidskunst i Roskilde (i forbindelse med Images Festivalen) kunne måske videreføres med dette formål.

En anden mulighed er systematisk samarbejde med Holbæk Museum. Det er godt nok et kulturhistorisk museum, men arbejdsformen her er bred og tværfaglig, og det kunne evt. være relevant at søge samarbejde omkring BGK. Museet er del af en større enhed – Museum Vestsjælland – som siden 2013 har bestået af de lokale kulturhistoriske museer i Holbæk, Kalundborg, Odsherred, Ringsted, Sorø og Slagelse.

Scenekunst

Den indirekte mest relevante lovgivning på området.:

- Lov om scenekunst, herunder om egnsteatre²⁷

Lov om Scenekunst er rettet mod støtte til det producerende teater. Når de alligevel nævnes, skyldes det, at flere teatre/kommuner "læner sig op ad" denne støttemulighed i arbejdet med teaterskoler og talentudvikling i forlængelse af egnsteatrene.

Et egnsteater samfinansieres af de to parter, Statens Kunstfonds Projektstøtteudvalg for Scenekunst og hjemkommune(r). Kommunen er tilsynspligtig, og det er kommunen og egnsteatret, der indgår kontrakt. Statens Kunstfond er ansvarlig for den kunstneriske kvalitet i teatrene.

Der er 31 egnsteatre i Danmark. I Holbæk Kommune har man to egnsteatre – Holbæk Teater og Teatret Fair Play. Refusionsprocenten fra Statens Kunstfond afhænger af det samlede antal egnsteatre og disses budgetter. Den har i en årrække ligget på ca. 40 %. I 2017 ligger den på 36,5 %.

I de aktuelt forhandlede egnsteateraftaler er undervisning i scenekunst, herunder GK-niveau, anerkendt som en væsentlig del af egnsteatrenes opgave med at udvikle et lokalt scenekunstmiljø.

Den regionale Kulturaftale

Som yderligere et strategisk rammedokument er de regionale kulturaftaler²⁸. Kulturaftale Midt- og Vestsjælland²⁹ er en aftale mellem Kulturministeriet og Kulturregion Midt- og Vestsjælland, bestående af otte kommuner, hhv. Holbæk, Kalundborg, Lejre, Odsherred, Ringsted, Roskilde, Slagelse og Sorø.

²⁷ Lovbekendtgørelse nr. 30. 14/01/14

²⁸ I medfør af Lov om Kulturministeriets Kulturaftaler med kommuner m.v.

²⁹ Kulturaftale 2015-18 mellem Kulturministeriet og Kulturregion Midt- og Vestsjælland.

Visionen i den aktuelle kulturaftale prioriterer især børn og unge, herunder mulighederne for "kvalificerede udfoldelses- og oplevelsesmuligheder" samt "læringsmiljøer på højt kvalificeret niveau til alle børn og unge, og til børn og unge med særlige interesser og særlige talenter". Konkret følges visionen op af bl.a. det særskilte indsatsområde Børn, unge og udsyn, hvor understøttelse af talenter nævnes specifikt.

Formaliserede uddannelser

Endelig kan det være relevant at se på lovbundne og åbne tilbud for TX-niveau (gymnasier og HF) og højskoler. I det følgende skema præsenteres et overblik over disse.

Figur 1: Uddannelsesinstitutionerne i forhold til billedkunst og scenekunst

	Billedkunst	Scenekunst
Gymnasiet/ STX og HF	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Billedkunst på A-niveau ▪ Billedkunst på B-niveau ▪ Billedkunst på C-niveau <p>Ca. 13 TX'er har tilbud om billedkunst</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Scenekunst på B-niveau³⁰ ▪ Scenekunst på C-niveau <p>De fleste TX'er udbyder tilbud om scenekunst. Tilslutningen varierer</p>
Højskoler	<p>Forberedende forløb til optagelse på kreative videregående uddannelser samt som generel afklaring og dannelse.</p> <p>11 højskoler, 2 ungdomshøjskoler og ca. 5 daghøjskoler har billedkunst som prioriteret fag/profil.</p>	<p>Forberedende forløb til optagelse på kreative videregående uddannelser samt som generel afklaring og dannelse.</p> <p>10 højskoler, 5 ungdomshøjskoler og ca. 12 daghøjskoler har scenekunst som prioriteret fag/profil.</p>

Herudover findes der et mindre antal selvstændigt udbudte forløb fra museer og teatre samt forskellige digitale tilbud (især for billedkunsten). Der afvikles også løbende forsøg i statsligt regi i forhold til de to områder.

Endelig udbyder et mindre antal private skoler talentudvikling på de to områder, som fx Københavns Kunstscole og Skolen for Kunst og Design i Aarhus på billedkunstområdet, eller Københavns Film- og Teaterscole samt Move 'n Act i Aarhus på scenekunstområdet.

I den følgende case skitseres forholdene på musikområdet, som jo indtil videre er det eneste kunstområde, der er lovgivning og statslig økonomi omkring.

³⁰ Et enkelt gymnasium/egnsteater, Morsø/Limfjordsteatret, har som forsøg scenekunst på A-niveau.

Case – Musikområdet

Lovgivning og økonomi på musikområdet forholder sig noget anderledes. I Lov om Musik fremgår følgende: *"Kommunalbestyrelsen er forpligtet til at drive en musikskole enten som en kommunal institution eller som selvejende institution med kommunalt tilskud"*³¹.

Ligeledes omtales talentudviklingen, grundkurserne (MGK'erne) i loven: *"Statens Kunstfond kan yde tilskud til musikalske grundkurser ved musikskoler. Statens Kunstfond kan i særlige tilfælde, f.eks. i forbindelse med gymnasiale uddannelser, dispensere fra kravet om, at et musikalsk grundkursus skal drives af en musikskole eller flere musikskoler i fællesskab"... "Undervisningen på statsstøttede grundkurser er gratis for eleverne"*.

Mange lokale musikskoler udbyder således både den bredere musikundervisning og talentudvikling. Til musikskoledriften yder staten delvis refusion af udgifter til lærerløn, max 25 %. Talentudviklingen søges der tilskud til via Statens Kunstfonds Projektstøtteudvalg til Musik (SPM). Udvalget har en særlig pulje til medfinansiering af talentudvikling³².

Samlet set modtager musikskolerne et statsligt tilskud³³ på ca. 85 mio. kr. årligt til den brede musikundervisning og 5,8 mio. kr. til MGK-tilbud. Det landsdækkende kompetencecenter for musik (Levende Musik i Skolen) modtager ca. 14 mio. kr. årligt.

Samtlige gymnasier kan udbyde musik på A-, B- eller C-niveau, afhængig af tilslutning.

4.2 Tradition, huse og kompetencecentre

Såvel billedkunst som scenekunst har som kunstformer i forhold til børn og unge udviklet sig markant over de seneste tyve år.

Billedkunsten er gået *fra* at være tegning og formning *til* at rumme en mangfoldighed af discipliner inden for visuel kunst. Det gælder traditionel billedkunst og formgivning, design og kunsthåndværk, digital produktion og arkitektur.

Scenekunsten er gået *fra* dramapædagogik og teater *til* at være scenekunst med traditionelt teater, eksperimenterende teater, bredere scenekunst, performance og moderne dans. Især dans og performance er nyere udtryksformer, og de er stadig i en konsolideringsfase.

Billedkunst

Traditionen på området børn, unge og billedkunst – og her ikke mindst talentudvikling – er relativt ny. Området er, som det påvistes i ovenstående afsnit økonomisk svagt funderet på både statsligt og kommunalt plan og med en varierende – om end stigende – grad af lokal, institutionel forankring.

Op gennem 00'erne har bl.a. kommuner og kunstmuseer arbejdet med udvikling af billedskoletilbud og forskellige formidlingstiltag over for børn og unge. Konkret har flere kommunale tilbud udviklet sig til deciderede billedskoler og billed- og medieskoler.

³¹ Bekendtgørelsen: LBK nr. 32 af 14/01/2014

³² <http://www.kunst.dk/kunststoette/puljestamside/tilskud/talentudvikling-paa-musikskoler/>

³³ Budgettallene er hentet i strategidokumentet "Med en stemme", strategi for børn, unge og billedkunst, november 2016

I perioden 2006-09 afviklede det daværende Kunstråd [nu Statens Kunstfond] og Slots- og Kulturstyrelsen forskellige forsøg og evalueringer bl.a. med billedkunst³⁴. I forsøget deltog otte BGK-forsøg og to brede billedskoleforløb.

Hovedkonklusion og anbefaling i den centrale evalueringsrapport³⁵ vedrørende billedkunstundervisning lyder som følger:

"Puljen til forsøg med Kulturskoler, BGK mv. har vist meget positive resultater inden for både den almene kunstundervisning og talentudviklingen – ikke mindst i lyset af de smalle [økonomiske] rammer, og potentialerne i forsøgene er interessante." Det anbefales således, at "forsøget som udgangspunkt videreføres, og at Kunstrådet skærper sit sigte og det overordnede fremtidsperspektiv i forhold til de to typer kunstundervisning" [de brede forløb for børn og talentudviklingen for unge].

Kunstrådet valgte i forlængelse af evalueringen at prioritere Huskunstnerordningen, som ligeledes var et forsøgsprojekt og udløb ved udgangen af 2009. Denne ordning består af statslig refusion (75 % af kunstnerhonorar) af projekter, hvor en kunstner gennemfører et kunstforløb i samarbejde med en daginstitution eller en folkeskole (æstetiske læreprocesser). I alt seks kunstarter og en tværkulturel kategori indgår i ordningen, herunder både billedkunst og scenekunst.

Det lykkedes således rådet at få videreført Huskunstnerordningen. Til gengæld betød det, at der ikke blev prioriteret midler til videreførelse af forsøg eller permanentliggørelse af BGK'erne og øvrige GK'er.

De aktuelle billedskoler, billed- og medieskoler samt BGK'er kan ses som direkte videreførelse af forsøgsprojektet i 2006-09 – nu i kommunalt regi. Eksistensen af de nuværende billedskoler og BGK'er er udtryk for særligt vedholdende billedskoler og BGK'er og for en stærk kommunal prioritering – typisk med en generel kulturpolitisk satsning på billedkunstområdet og på målgrupperne børn og unge. Enkelte steder er der udviklet talentforløb i forlængelse af en privat billedskole, jf. ovenstående afsnit.

Billedskolerne er fysisk indlejret i fx tværgående kulturhuse, kulturskoler eller selvstændige lokaler. Rent fysisk kræver undervisning og produktion gerne en vis volumen i lokaler samt forskellige faciliteter som arbejdsborde, håndvaske, computere mv. BGK'erne har som hovedregel til huse i – og er samorganiseret med – de lokale billedskoler; visse steder er der endvidere systematisk samarbejde med lokale kunstmuseer.

Når det gælder kompetencecenter på billedkunstområdet er man stadig i en udviklingsfase. Der er bred enighed om, at der er behov for et samlende og vidensformidlende kompetencecenter for børn, unge og billedkunst. Der har ligeledes over de seneste år været gennemført processer, som har samlet de mange og forskelligartede aktører på området. Men initiativet har endnu ikke resulteret i dannelsen af et egentligt center.

³⁴ Puljen til forsøg med Kulturskoler, Billedkunstneriske Grundkurser mv., 2006-09.

³⁵ Evaluering af Huskunstnerordningen og Puljen til forsøg med Kulturskoler, Billedkunstneriske Grundkurser mv., december 2008, Pluss Leadership.

Foreningen Børn, Unge og Billedkunst³⁶ har stået i spidsen for udviklingsprocesserne. Senest har foreningen udarbejdet en strategi for børn, unge og billedkunst³⁷. Den er i skrivende stund stadig i proces. BGK'erne har endvidere pr. 2009 organiseret sig i BGK-foreningen, ligesom mange af billedskolerne er organiseret i den nye sammenslutning af Danske Musik- og Kulturskoleledere (DMKL).³⁸

Scenekunst

Scenekunsten, når det gælder undervisning og talentudvikling af børn og unge, er på linje med billedkunsten ringe prioriteret fra statsligt hold. Lokale tilbud har imidlertid udviklet sig markant inden for de seneste 8-10 år. Dette skyldes især et drive fra teatre, teaterskoler, kommuner m.fl.

Talentudviklingen og SGK'erne er ligeledes vokset ud af de forskellige, spredte drama/teaterundervisningstilbud og det mere samlende forsøg med Kulturskoler, Scenekunstneriske Grundkurser mv.³⁹ I forsøget deltog fire SGK-forsøg og to bredere scenekunsthøj-løb.

De aktuelle SGK'er er således kun til dels vokset ud af det omtalte udviklingsforsøg og skal snarere ses som resultat af aktive og proaktive egnsteatre. De har set målgrupperne børn og unge som væsentlige for dagsordenen om publikumsudvikling og betydningen af at adressere hele fødekæden i forhold til deres forpligtelse om at udvikle scenekunstmiljøet lokalt.

SGK'erne er – på linje med BGK'erne – vokset ud af lokale teaterskoler. De fysiske rammer er på den ene side ikke krævende – en gymnastiksal – og på den anden side ganske krævende, hvis man skal respektere arbejdet som en professionel opgave – en trænings-sal, en scene og rimelige publikumsfaciliteter, værksted og backstage faciliteter.

Scenekunsten har en lang tradition for kompetencecenter i form af Teatercentrum⁴⁰. Moderne dans har herudover en stærk base i form af Dansens Hus.

Teatercentrum er siden 2010 en selvejende institution, som arbejder for udvikling, opbygning og udbredelse af formidlingsstrukturer for scenekunst i forhold til børn og unge. I København bor Teatercentrum fysisk i hus med TIO (Teatrenes Interesseorganisation).

Dans er som nævnt generelt set omfattet af begrebet scenekunst og sorterer på nationalt niveau (under Statens Kunstfonds Projektstøtteudvalg til Scenekunst) som scenekunst. Men herudover har dansemiljøet et selvstændigt landsdækkende kompetencecenter, Dansens Hus⁴¹. Dansens Hus er en selvejende institution, som har fungeret siden 1985. I de senere år har organisationen ligeledes gennemført forskellige forsøgsordninger. Fysisk er organisationen hjemmehørende i Carlsberg Byen.

³⁶ <http://www.kbub.dk/>

³⁷ "Med en stemme", strategi for børn, unge og billedkunst, november 2016.

³⁸ <http://www.dmk1.dk/>

³⁹ Puljen til forsøg med Kulturskoler, Billedkunstneriske Grundkurser mv., 2006-09.

⁴⁰ www.teatercentrum.dk

⁴¹ www.dansenshus.dk

Endelig gælder, at SGK'erne i 2016 har stiftet Landsforeningen for SGK⁴². Foreningen arbejder internt for et større samarbejde mellem grundkurserne og eksternt for en kulturpolitisk anerkendelse af og indsats på området. Foreningen har udvirket udarbejdelsen af en fælles studieordning, som skal danne fælles udgangspunkt og definition af, hvad et scenekunstnerisk grundkursus, SGK, skal indeholde.

⁴² <http://www.dats.dk/nyheder/sgk-har-stiftet-ny-landsforening/>